

Handbok för företagande inom social-och hälsovårdsbranschen

Entreprenörskap och
hälsa i Åboland

Augusti 2026

**Medfinansieras av
Europeiska unionen**

**Svenska
kulturfonden**

Entreprenörskap och hälsa i Åboland
Handbok för företagande inom social-och hälsovårdsbranschen
Redaktör: Pamela Eriksson-Blomqvist och Maria Pick
Författare: Pamela Eriksson-Blomqvist och Maria Pick
Layout: Emilia Nuottimäki
Utgivare: Yrkeshögskolan Nova
Wolffskavägen 33, 65200 Vasa, Finland

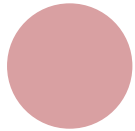
© Yrkeshögskolan Nova,
Nova publikation och produktion, Serie: R, Rapporter 16/2026
ISBN: 978-952-7526-86-6 (Online)
ISSN: 1799-4179
CC BY 4.0

Innehållsförteckning

Inledning och syfte

- Så använder du handboken
- Planering av tjänster och verksamhet

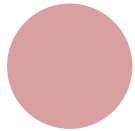

Att starta och registrera ett företag

- PRH och YTJ
- Olika företagsformer
 - Lättföretagande
 - Enskild näringsidkare (Firmanamn)
 - Aktiebolag

Företagarens pensionsförsäkring (FöPI)

Företagande inom social-och hälsovården

- Vad är Soteri?
- Yrkesrättigheter inom social- och hälsovård
- Hur grunda ett företag inom social-och hälsovårdsbranschen?
 - Kontrollera yrkesrätt och förutsättningar för registrering
 - FO-nummer krävs
 - Registreringen är avgiftsbelagd
- Mervärdesskatt (moms) på social- och hälsovårdstjänster
- Tjänstebranscher, tjänsteenheter och registreringskrav
- Viktiga åtgärder för din verksamhet
 - Verksamhetsplan
 - Plan för läkemedelsbehandling
 - Plan för egenkontroll
- Patientförsäkring – och ansvarsförsäkring
 - När kan verksamheten inledas?
- Minneslista före verksamhetsstart

Vidare läsning

- Patientförsäkringscentralen
- Entreprenörskap inom sociala området i Åboland

Källor

Bilaga

- Business Model Canvas

Inledning och syfte

Denna handbok har utarbetats inom ramen för projektet Entreprenörskap och hälsa i Åboland (2024–2026), som genomförs av Yrkehögskolan Novia. Projektet har finansierats av Leader, I Samma Båt, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Svenska kulturfonden. Projektet syftar till att stärka entreprenörskapet inom social- och hälsovårdsbranschen, särskilt i landsbygds- och skärgårdsområden, där behovet av nya tjänster och innovativa lösningar är stort.

Bakgrunden till handboken är en växande efterfrågan på flexibla och människonära social- och hälsovårdstjänster, ökad digitalisering, förändrade servicebehov och åldrande befolkning. Samtidigt finns en stor potential bland yrkesutbildade inom social- och hälsovårdsbranschen att utveckla egna företag och bidra till ett mer mångsidigt serviceutbud.

Handbokens syfte är att fungera som ett praktiskt stöd för yrkesverksamma och studerande inom social- och hälsovårdsbranschen som är intresserade av att starta eget företag. Handboken ger vägledning från idé till etablering och vidare till verksamhetens drift, med särskilt fokus på de krav och förutsättningar som gäller inom vårdbranschen, såsom Soteri-registrering och myndighetsprocesser.

Tack vare sommargäster och deltidsboende i Åboland är den potentiella kundbasen för tjänster inom hälsa och välfärd betydligt större än vad invånarantalet i kommunerna visar.

För många är det viktigt att kunna använda sitt modersmål i samband med hälsotjänster. I detta sammanhang kan det svenska språket utgöra en tydlig konkurrensfördel för företag i regionen.

Den ökade kundpotentialen i kombination med förändrade servicebehov innebär att yrkesutbildade inom social- och hälsovårdsbranschen har goda möjligheter att utveckla egna tjänster och välja företagande som en del av sin försörjning.

Digitala tjänster skapar ytterligare möjligheter att nå och betjäna kunder, oavsett var de befinner sig. Många är idag vana att använda digitala lösningar även inom hälso- och sjukvård. Digitala tjänster behöver inte heller vara opersonliga, utan kan fungera som ett komplement till fysiska möten och möjliggöra kontinuerlig kontakt mellan företagare och kunder. För personer som bor i skärgården eller vistas där periodvis kan detta vara ett särskilt värdefullt alternativ.

**Medfinansieras av
Europeiska unionen**

**Svenska
kulturfonden**

LEADER

I samma båt
samassa veneessä

**Yrkehögskolan
Novia**

Så använder du handboken

Handboken är uppbyggd som ett praktiskt stöd för dig som vill starta företag inom social och hälsovårdsbranschen. Du kan läsa handboken i sin helhet eller välja de avsnitt som är mest relevanta för din verksamhet och företagsform.

Under flera rubriker finns kort information samt **"LÄS MER"** -länkar till myndigheters officiella webbsidor.

Planering av tjänster och verksamhet

Formulera vilka tjänster du planerar erbjuda, till vem, på vilket sätt (på plats/digitalt/hemma hos kunden) och om du arbetar ensam eller med andra. Detta styr företagsform, Soteri-registrering, försäkringar, dataskydd och prissättning.

LÄS MER: [Suomi.fi – Guide för att starta eget företag](#)

Affärsplanering

En affärsplan hjälper dig att strukturera din affärsidé och fatta genomtänkta beslut kring tjänster, målgrupper och ekonomi. Den fungerar som ett viktigt arbetsverktyg både när du startar och utvecklar din verksamhet.

Utgå från en enkel affärsplan där du definierar kundbehov, konkurrens, vad som ingår i tjänsten, hur du säkerställer kvalitet och klientsäkerhet, din prisstruktur samt hur du marknadsför och säljer dina tjänster. Planera även om du riktar dig till privatkunder, företag eller välfärdsområdet.

Business Model Canvas (BMC) är ett praktiskt verktyg som hjälper dig att strukturera och utveckla din affärsidé. Genom att arbeta med modellen får du en tydlig överblick över hur din verksamhet skapar värde, vem du riktar dig till och hur olika delar av verksamheten hänger ihop.

Modellen innehåller centrala delar som kundsegment, värdeerbjudande, kanaler, kundrelationer, nyckelresurser, aktiviteter, partners, intäktsflöden och kostnadsstruktur. Tillsammans ger dessa en helhetsbild av din affärsmodell.

BMC kan användas som ett första steg i arbetet med affärsplanen. Den gör det lättare att konkretisera din idé och identifiera viktiga samband, till exempel hur dina tjänster skapar värde för kunden och hur verksamheten kan bli ekonomiskt hållbar. Modellen är också ett stöd för att testa och vidareutveckla din idé.

I handboken har vi bifogat Drivhusets Hållbar Business Model Canvas och vi rekommenderar att du använder den som ett arbetsverktyg när du planerar din verksamhet. Den kan fungera som ett första steg i arbetet med affärsplanen och göra det lättare att konkretisera dina tjänster, din målgrupp och din prissättning.

Prissättning av tjänster

Vid prissättning är det viktigt att priset täcker alla kostnader och ger en rimlig inkomst. I beräkningen behöver även icke fakturerbar tid beaktas, såsom planering, resor och administration. Priset påverkas dessutom av din kompetens, efterfrågan på tjänsten och den lokala konkurrenssituationen.

Valet av prissättningsmodell varierar beroende på tjänstens innehåll och målgrupp, till exempel timpris, paketlösningar eller olika typer av avtal. Digitala tjänster kan fungera som ett komplement och möjliggöra mer flexibla prislösningar.

Många nya företagare underskattar hur få timmar som faktiskt är fakturerbara. Det är därför viktigt att även ta betalt för mindre arbetsinsatser, såsom rådgivning per telefon eller e post, eftersom de utgör en del av din arbetstid och kompetens.

Sammantaget innebär detta att timpriset ofta behöver vara högre än man först tror. För att säkerställa en ekonomiskt hållbar verksamhet är det viktigt att regelbundet följa upp och vid behov justera sina priser.

Att tänka på när du prissätter dina tjänster

Ditt pris ska täcka:

- lön
 - försäkringar
 - utrustning och material
 - lokaler och resor
- **All arbetstid är inte fakturerbar**
→ räkna med tid för dokumentation, planering och resor

Tips på hållbar prissättning

Lägg in ersättning för resor i priset eller som separat avgift

Använd digital uppföljning som komplement

Följ upp lönsamheten och justera vid behov

Olika tjänster – olika pris:

Mottagningsbesök

→ lägre kostnader

Hembesök

→ högre pris
(restid och transport)

I skärgården:

- beakta avstånd och tillgänglighet
- extra restid påverkar priset
- efterfrågan kan variera under året

Vanliga sätt att ta betalt

pris/timme

pris per besök

paketpris

Så räknar du ut ditt timpris

1

Bestäm önskad månadsinkomst

Tänk på vad du behöver i lön före skatt.

Exempel: 3000 € / månad

2

Lägg till kostnader

Räkna med företagets övriga kostnader.

Exempel per månad:

- försäkringar: 200 €
 - bokföring: 100 €
 - resor och utrustning: 300 €
- Totala kostnader: 600 €

3

Räkna ut total behov per månad

$3000 \text{ €} + 600 \text{ €} = 3600 \text{ €}$

4

Beräkna fakturerbara timmar

Du jobbar inte 160 h/månad med fakturering (p.g.a. planering, resor osv).

Exempel:

- arbetstid: 160 h
- fakturerbar tid: 100 h

5

Räkna timpris

$3600 \text{ €} \div 100 \text{ h} = 36 \text{ €/h}$

6

Att tänka på när du prissätter dina tjänster

För semester, sjukdom och säsongsvariationer:

Rekommenderat pris/h:
45–55 €/h (utan mervärdesskatt dvs. moms 0 %) Kom ihåg att tillsätta momsen ifall dina tjänster inte är momsfria.

Att starta och registrera ett företag

Välj företagsform utifrån risk, ansvar, skatt och hur du vill ta ut pengar. Många ensamföretagare börjar som en enskild näringsidkare dvs. registrerar firma. Att välja aktiebolag som företagsform passar om man vill separera privat och företagets risk. Företagsformen påverkar bokföringskrav och hur du tecknar avtal.

När du bestämt företagsform gör du etableringsanmälan i Företags- och organisationsdatasystemet (YTJ). Där får du FO-nummer och kan samtidigt anmäla dig till Skatteförvaltningens register (förskottsuppbörd, mervärdesskatt (moms), arbetsgivarregister vid behov).

PRH och YTJ

LÄS MER: [Skatteförvaltningen \(vero.fi\) – Ny företagare: etablering och register](#)

PRH

(Patent- och registerstyrelsen) är en finländsk statlig myndighet som ansvarar för att registrera företag och organisationer samt upprätthålla handelsregistret. I handelsregistret registrerar företag och sammanslutningar uppgifter om etablering, ändringar och nedläggning. Registret är offentligt och innehåller information som alla har rätt att ta del av. PRH behandlar också ärenden som gäller immateriella rättigheter, till exempel patent och varumärken, och har som uppgift att säkerställa tillförlitlig företagsinformation samt stödja ett tryggt och fungerande näringsliv.

LÄS MER: Patent- och registerstyrelsens webbsidor: [PRH – Starta företag \(svenska\)](#)

YTJ

(Företags- och organisationsdatasystemet) är ett elektroniskt system där företag lämnar in anmälningar om att starta, ändra eller avsluta verksamhet. Systemet används för att skicka uppgifter samtidigt till både Patent- och registerstyrelsen (PRH) och Skatteförvaltningen.

Via YTJ kan man också söka grunduppgifter om företag och organisationer, till exempel FO-nummer, företagsform och registreringar.

Skillnaden mellan PRH och YTJ

- PRH är en myndighet som registrerar företag och ansvarar för handelsregistret.
- YTJ är ett gemensamt ärendehanteringssystem/e-tjänst där företag lämnar in uppgifter till PRH och Skatteförvaltningen samtidigt

Anmälan om ny företagsverksamhet görs i: [YTJ – Företags- och organisationsdatasystem – Elektronisk anmälan \(gå till extern sida\)](#)

Olika företagsformer

Lättföretagande

- Lättföretagande är ett enkelt och snabbt sätt att bedriva småskalig affärsverksamhet utan att starta ett eget företag. En lättföretagare ansvarar inte själv för bokföringen, utan fakturering och beskattning sköts huvudsakligen via det företag som erbjuder lättföretagartjänsten.
- En lättföretagare behöver ingen egen bokförare eller bokföring enligt bokföringslagen, eftersom de flesta ekonomiska funktionerna hanteras av tjänsteleverantören. Det räcker vanligtvis att göra fakturorna och inkomstskattedeklarationen, men den detaljerade bokföringen är inte lättföretagarens ansvar.
- Lättföretagandetjänster erbjuds bland annat av ukko.fi, [OP Lättföretagare](http://OP.Laettfoetagaare.fi) och [Eezy](http://Eezy.fi)

Enskild näringsidkare (Firmanamn)

- Enskild näringsidkare som ofta kallas för firma lämpar sig för ensamföretagare med småskalig verksamhet. Det är snabbt och enkelt att starta och passar särskilt när stora investeringar eller behov av att anställa personal inte ingår i planerna.
- En enskild näringsidkare ansvarar själv för bokföringen och bokföringsskyldigheterna. Bokföringen måste ordnas enligt bokföringslagen och skattelagstiftningen. Företagaren kan sköta bokföringen själv eller anlita en bokförare. För bokföringen räcker det med enkel bokföring.
- En person som väljer att grunda firma ansvarar alltid för sitt företags eventuella skulder med sin personliga egendom.

Aktiebolag

- Ett aktiebolag passar som företagsform när verksamheten planeras vara mer omfattande och det finns behov av större investeringar eller att anställa personal. Ansvarsfrågan är i regel begränsad, vilket innebär att företagaren inte personligen ansvarar för bolagets skulder.
- Bolagets bokföring måste enligt lag upprättas i formell, lagstadgad ordning. Bokföringen innehåller balansräkning, resultaträkning och andra ekonomiska rapporter som upprättas i samband med bokslut och verksamhetsberättelse. Bokföringen sköts vanligtvis av bolaget självt eller av en extern bokföringsbyrå/revisor. Med hjälp av bokföringen följs bolagets ekonomiska situation upp och man säkerställer att lag- och skattekraven uppfylls. Skatteförvaltningen och andra myndigheter kan granska bolagets bokföring eftersom den är offentlig och lagstadgad.
- Via ett aktiebolag finns möjlighet att ta ut lägre beskattade dividender och göra avdrag som är kopplade till företagsverksamhet, avdrag som en privatperson inte kan göra. Dessutom kan man planera och styra tidpunkten för inkomster mer flexibelt, vilket kan leda till lägre total skattebelastning än i andra företagsformer eller i personlig beskattning.
- **LÄS MER:** Här hittar du information bland annat om olika företagsformer och om hur du utvecklar en företagsidé: [Planera företagsverksamhet – Grunda ett företag – Suomi.fi](http://Planera.foretagsverksamhet-grunda-ett-foretag-suomi.fi)

Företagarens pensionsförsäkring (FöPL)

När är FöPL-försäkringen obligatorisk?

Som företagare måste du teckna en personlig FöPL-försäkring (Företagarens pensionsförsäkring) om du uppfyller följande villkor.

1. Arbetsinkomst

Din arbetsinkomst är minst 9423,09 euro per år (år 2026)

2. Företagarperiod

Din sammanhängande företagarperiod är minst 4 månader

3. Eget arbete

Du arbetar i ditt eget företag

4. Ålder

Du är 18–69 år gammal (för personer födda 1957 eller tidigare var den övre åldersgränsen för ålderspension 68 år, för dem födda 1958–61 är gränsen 69 år och för yngre årskullar är gränsen 70 år)

Om du redan är pensionerad

Om du redan är pensionerad beror behovet av FöPL-försäkring på vilken typ av pension du får. Till exempel är FöPL-försäkring frivillig för den som är på ålderspension.

(Uppdaterad 8.1.2026.) Uppdaterad information hittas på: etk.fi/sv

Företagande inom social- och hälsovården

Detta avsnitt samlar de branschspecifika frågor som påverkar företagande inom social- och hälsovården, bland annat Soteri, yrkesrättigheter, FO-nummer, registrering och moms.

Vad är Soteri?

Soteri är Tillstånds- och tillsynsverkets register över tjänsteproducenter inom socialvård, hälso- och sjukvård samt privat småbarnspedagogik. I Soteri kan tjänsteproducenter göra registreringsansökningar, registreringsanmälningar och registreringsändringar som gäller deras verksamhet.

Registret innehåller basuppgifter om tjänsteproducenter, tjänsteenheter, tjänster och personal inom den privata social- och hälsovården samt om privata tjänsteproducenter inom småbarnspedagogik.

Om du planerar att producera social- eller hälsovårdstjänster med ett eget FO-nummer ska du registrera ditt företag i Soteri-registret. Kravet på registrering gäller såväl enskilda näringsidkare som andra företagsformer.

Registrering i Soteri gäller verksamhet som bedrivs av tjänsteproducenter och enheter inom social- och hälsovården. Yrkesrättigheterna å andra sidan beviljas av tillsynsmyndigheten och ger rätt att vara verksam som yrkesutbildad person inom social- och hälsovården. Registreringen i Soteri påverkar inte yrkesrättigheterna. Både tjänsteproducenten och tjänsteenheten behöver vara registrerade i Soteri innan du kan inleda verksamheten.

Ansökningar görs i Soteris e-tjänst via stark autentisering och Suomi.fi-fullmakter vid behov.

Registrering i Soteri är en lagstadgad skyldighet. Social- och hälsovårdstjänster får inte produceras i Finland utan att vara registrerad i registret över tjänsteproducenter Soteri.

Registreringen är företagsspecifik, dvs. varje tjänsteproducent som har ett eget FO-nummer ska finnas i Soteri-registret. Om du är anställd behöver du inte registrera dig i Soteri. [Registret över tjänsteproducenter Soteri](#)

Kom ihåg om Soteri

- Social- och hälsovårdstjänster får inte produceras i Finland utan registrering i Soteri.
- Registreringen är företagsspecifik. Varje tjänsteproducent med eget FO-nummer ska finnas i registret.
- Om du är anställd behöver du inte registrera dig i Soteri.

Yrkesrättigheter inom social- och hälsovård

För att arbeta i ett yrke inom social- och hälsovårdsbranschen i Finland krävs oftast ett tillstånd som beviljats av Tillstånds- och tillsynsverket. Tillstånds- och tillsynsverket beviljar rätt att utöva yrken inom social- och hälsovården för yrkesutbildade personer som utbildats såväl i Finland som utomlands.

Registren Terhikki och Suosikki

De som utexaminerats inom social- och hälsovården ska alltså registrera sig i registren för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvård (Terhikki) och socialvård (Suosikki). Ansvaret för att ansöka om registrering ligger hos de utexaminerade själva.

Aktuella ansökningsanvisningar hittas här:

[Yrkesrättigheter inom social- och hälsovård.](#)

Beslut som gäller yrkesrättigheter är avgiftsbelagda. Det snabbaste och mest förmånliga sättet att ansöka är via Tillstånds- och tillsynsverkets e-tjänst:

[Tillstånds- och tillsynsverkets e-tjänsten.](#)

Hur grunda ett företag inom social-och hälsovårdsbranschen?

1. Kontrollera yrkesrätt och förutsättningar för registrering

- Registrering på tjänsteproducentnivå kräver inte yrkesrätt. Däremot förutsätter registreringen att det finns personal med giltig yrkesrätt inom social- och hälsovården. Utan yrkesrätt inom hälso- och sjukvården kan företagets tjänster inte registreras i Soteri. Det innebär att i praktiken kan vem som helst med en rättslig handlingsförmåga starta ett företag som producerar vårdtjänster, men verksamheten måste då ha personal med registrerad och giltig yrkesrätt för den aktuella tjänsten.
- Ett undantag är att stödtjänster kräver inte viss examen eller yrkesrätt enligt socialvårdslagen.

2. FO-nummer krävs

- Ärenden i Soteri sköts med företagets FO-nummer. Om du ännu inte har startat företag eller fått FO-nummer ska detta göras först. Patent- och registerstyrelsen (PRS) ansvarar för FO-nummer och företagsregistrering.
- **LÄS MER:** [Patent- och registerstyrelsen - information om att starta eget och om FO-nummer.](#)

3. Registreringen är avgiftsbelagd

- Registreringsbesluten är avgiftsbelagda och avgiften tas ut även för negativa beslut. Registreringsavgifterna fastställs enligt gällande avgiftsförordning.
- **LÄS MER:** [Registreringsavgifter för tjänsteproducenter och tjänsteenheter inom social-och hälsovården.](#)

Mervärdesskatt (moms) på social- och hälsovårdstjänster

Försäljning av social- och hälsovårdstjänster är under vissa förutsättningar mervärdesskattefri verksamhet dvs. momsfritt.

Momsfriheten förutsätter att tjänsten till sin natur är en social- eller hälso- och sjukvårdstjänst och att den tillhandahålls av en offentlig eller privat tjänsteproducent, eller av yrkesutbildad personal inom området, enligt mervärdesskattelagen. För privata tjänsteproducenter är registrering i Soteri en central förutsättning. Momsfriheten inom social- och hälsovårdsbranschen beror på tjänstens innehåll. Bestämmelserna om momsfrihet för social- och hälsovårdstjänster grundar sig på mervärdesskattelagen och preciseras i Skatteförvaltningens anvisningar. Momsfriheten bedöms utifrån tjänstens karaktär och vem som tillhandahåller tjänsten.

Uthyrning av arbetskraft och verksamhet som inte uppfyller lagstadgade förutsättningar är momspliktig, även om arbetet sker inom vård eller omsorg.

Mer information finns på Skatteförvaltningens webbplats:

- [Mervärdesbeskattning av hälso- och sjukvård](#)
- [Momsbeskattning av privat socialvård](#)
- [Momsbeskattning av uthyrning av arbetskraft inom social- och hälsovårdsbranschen](#)

Tjänstebranscher, tjänsteenheter och registreringskrav

Fundera noggrant på vilka tjänster företaget ska erbjuda. Avgör om verksamheten ska omfatta socialservice, hälso- och sjukvård eller båda. I Soteri-ansökan ska du ange vilka tjänstebranscher som registreras, och företaget får endast producera de tjänster som finns antecknade i registret. Vid behov kan fler tjänstebranscher registreras i ett senare skede när verksamheten utvidgas. **LÄS MER:** [Tjänstebranscher](#)

Tjänsteproducent

- Produktion av social- och hälsovårdstjänster förutsätter alltid att både tjänsteproducenten och tjänsteenheten registreras i Soteri. Tjänsteproducenten bedömer själv hur många tjänsteenheter som behövs. En ensamföretagare registrerar i regel en tjänsteenhet med ett eller flera serviceställen. Om verksamheten däremot bedrivs på flera orter, har olika ansvarspersoner eller består av tydligt separata helheter kan det vara motiverat att registrera flera tjänsteenheter. Antalet tjänsteenheter påverkar också registreringskostnaden.

Tjänsteenhet

- En tjänsteenhet är en operativ och administrativ helhet inom vilken social- och/eller hälsovårdstjänster produceras. Den kan bestå av ett eller flera serviceställen. Tjänsteenheten beskriver helheten och organiseringen av verksamheten. En tjänsteenhet ska alltid ha minst ett serviceställe. Om tjänsterna enbart ges i klientens eller patientens hem ska detta anges, liksom i vilka kommuner verksamheten bedrivs.

Serviceställe

- Servicestället är den faktiska plats där tjänsterna utförs, till exempel en mottagning, en avdelning, klientens hem, en plats för distanstjänster eller någon annan aktörs lokaler. Servicestället avser den konkreta plats där klienter och patienter får sina tjänster.

Vid registrering av en tjänsteenhet ska tjänsteproducenten lämna uppgifter om bland annat verksamhetsplanen, tjänsternas innehåll, målgrupp och planerat klientantal, personalen och dess sammansättning samt ansvarspersonens utbildning, erfarenhet och roll. Dessutom ska verksamheten beskrivas i fråga om lokaler, utrustning samt planerade klient- och patientregister och eventuella myndighetsgodkännanden. Alla planer behöver inte bifogas ansökan, men tjänsteproducenten ska i ansökan bekräfta att de finns. Tillsynsmyndigheten kan vid behov begära in ytterligare uppgifter för att kunna bedöma förutsättningarna för verksamheten.

Viktiga åtgärder för din verksamhet

Verksamhetsplan

Registrering i Soteri kräver en verksamhetsplan, som bifogas ansökan. Verksamhetsplanen är obligatorisk och ska lämnas in antingen genom att skriva den i ansökans fält för tilläggsuppgifter eller som en separat bilaga. I verksamhetsplanen beskriver du mer ingående hur din verksamhet ska bedrivas i praktiken. Den ska ge en tydlig helhetsbild av tjänsternas innehåll, omfattning och organisering.

Verksamhetsplanen ska innehålla:

- vilka tjänster som produceras och för vilken målgrupp
- verksamhetens innehåll och planerade omfattning
- eventuella underleverantörer
- en beskrivning av kundkretsen
- personalplan och personalstruktur
- uppgifter om lokaler och utrustning, inklusive om verksamheten bedrivs i en annan tjänsteproducenters lokaler

Dessutom ska eventuella myndighetsgodkännanden för lokaler och utrustning anges (t.ex. från hälsoskyddsmyndighet eller byggnadstillsyn).

Om verksamheten omfattar läkemedelsbehandling ska typen av läkemedelsbehandling kort beskrivas. För gemensamma serviceenheter ska en gemensam verksamhetsplan upprättas, och den ansvariga tjänsteproducenten ansvarar för att planen tas fram.

LÄS MER: [Hur göra en verksamhetsplan](#)

Plan för läkemedelsbehandling

Beroende på tjänsterna kan även andra planer krävas, till exempel en plan för läkemedelsbehandling. Själva planen behöver inte bifogas registreringsansökan, men om verksamheten omfattar läkemedelsbehandling ska tjänsteproducenten ange att en plan finns samt uppge när den senast uppdaterades.

En plan för läkemedelsbehandling är ett verksamhetsspecifikt dokument som beskriver hur läkemedelsbehandling genomförs inom tjänsteenheten. Syftet med planen är att säkerställa en trygg och säker läkemedelsbehandling samt att förebygga risker i verksamheten. Planen är en del av enhetens kvalitetsledning och arbete med klient- och patientsäkerhet.

När behövs planen?

- Planen krävs när någon form av läkemedelsbehandling genomförs inom tjänsteenheten. Om verksamheten inte omfattar läkemedelsbehandling behövs ingen plan.

Planen ska beskriva

- ansvarsfördelning och personalens kompetens
- rutiner för ordination, hantering, utdelning och uppföljning av läkemedel
- arbetssätt för att säkerställa säkerhet och kvalitet
- riskhantering och uppföljning

LÄS MER: Tillstånds- och tillsynsverket (LVV) Läkemedelsbehandling inom socialvården och Säker läkemedelsbehandling , Plan för läkemedelsbehandling

Plan för egenkontroll

En plan för egenkontroll ska vara upprättad, även om den inte bifogas ansökan. Du behöver alltså inte lägga till planen som bilaga, utan kan med datum bekräfta att en plan har upprättats.

En plan för egenkontroll är ett lagstadgat dokument som alla tjänsteproducenter inom social- och hälsovården ska upprätta för varje tjänsteenhet. Planen ska utarbetas i elektronisk form och göras offentligt tillgänglig.

Planen för egenkontroll omfattar alla tjänster som produceras vid tjänsteenheten, både egen verksamhet och tjänster som köps in eller produceras via underleverantörer.

I planen beskriver tjänsteproducenten

- de centrala risker som är förknippade med verksamheten
- hur kvaliteten, ändamålsenligheten och säkerheten i tjänsterna övervakas
- hur man säkerställer att personalen inom klient- och patientarbetet är tillräcklig

Planen ska:

- publiceras i det allmänna datanätet eller på annat sätt göras offentligt tillgänglig
- hållas tillgänglig i tjänsteenheten
- uppdateras och följas upp regelbundet

Uppföljning var fjärde månad

Genomförandet av planen ska följas upp i praktiken. Om brister upptäcks ska dessa korrigeras, och en redogörelse för uppföljningen samt eventuella ändringar ska offentliggöras var fjärde månad.

LÄS MER: [Planen för egenkontroll.](#)

Patientjournaler, klienthandlingar och Kanta-tjänster

Klienthandlingar omfattar både patientjournaler och socialvårdens klienthandlingar.

Yrkespersoner inom social- och hälsovården samt personer som deltar i tillhandahållandet av tjänster ska dokumentera de uppgifter som är nödvändiga för att planera, genomföra, följa upp och säkerställa klientens eller patientens vård och service. Vilka uppgifter som behöver dokumenteras varierar beroende på situation och typ av tjänst.

Klienthandlingarna är i första hand till för att stöda en god vård och ett ändamålsenligt genomförande av tjänsterna. Dokumentationen är också viktig för både klientens, patientens och personalens rättsskydd.

Klienthandlingarna ska behandlas och förvaras på ett sätt som tryggar klient- och patientuppgifternas sekretess och informationssäkerhet.

Bestämmelser om dokumentationsskyldigheten inom social- och hälsovården finns i lagen om behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården.

Astori

Astori är ett myndighetsregister som innehåller uppgifter om informationssystem inom social- och hälsovården samt system som är anslutna till Kanta-tjänsterna. Syftet med registret är att säkerställa att systemen uppfyller kraven på informationssäkerhet och dataskydd.

Bestämmelser om dokumentationsskyldigheten inom social- och hälsovården finns i lagen om behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården.

Läs mer i lagen om behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården, i Handbok om behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården, på [Kanta.fi](https://kanta.fi) samt på [LVV:s sidor om Astori-registret](#).

LÄS MER: [Lagen om behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården](#) och i [Handbok om behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården](#)

Patientförsäkring och ansvarsförsäkring

Patientförsäkringen utgör ett skydd för både patienter och vårdpersonal. Enligt patientskadelagen ska alla som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet ha en patientförsäkring som täcker det ansvar som uppstår i samband med vård.

Försäkringsskyldigheten gäller bland annat yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som arbetar som egenföretagare samt företag och organisationer som tillhandahåller hälso- och sjukvårdstjänster. Studerande och praktikanter omfattas också av patientförsäkringen via den organisation där de utför sitt arbete.

Observera

Den som underlåtit att teckna patientförsäkring är enligt patientskadelagen skyldig att betala förhöjd, upp till tiodubbel försäkringspremie.

Komplettera skyddet

Patientförsäkringen tecknas hos ett försäkringsbolag och utgör en viktig del av företagets försäkringsskydd, men den täcker endast en del av de risker som kan uppstå i verksamheten. Därför rekommenderas att företagaren även tecknar en ansvarsförsäkring samt en rättsskyddsförsäkring.

Yrkesutövare som erbjuder andra typer av vårdtjänster och som saknar utbildning som yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården samt inte har rätt att utöva yrket beviljat av Tillstånds- och tillsynsmyndigheten, kan inte få patientförsäkring för sin verksamhet.

LÄS MER: [Patientförsäkringscentralen](#)

När kan verksamheten inledas?

Verksamheten får inledas först efter att tillstånd har utfärdats av Tillstånds- och tillsynsverket. Handläggningstiderna varierar. **LÄS MER** om Handläggningstiderna

Tillfälligt undantag till utgången av 2026

En tjänsteproducent som arbetar ensam, utan anställda och utan arbete med barn, kan inleda verksamheten direkt efter att ansökan lämnats in. Denna tillfälliga lag gäller till utgången av 2026.

LÄS MER: Tillfälliga lagen som gäller till utgången av 2026 och Soteri-registreringar

Minneslista före verksamhetsstart

9 steg för dig som planerar företagande inom social- och hälsovården

Snabb kontroll innan du går vidare med registrering och verksamhetsstart

Använd minneslistan som en visuell överblick över de viktigaste sakerna att rutreda innan social- och hälsovårdstjänster börjar produceras.

1

Yrkesrätt

- ☐ Kontrollera lämplig yrkesrätt
- ☐ Säkerställ behörighet för tjänsterna

2

FO-nummer

- ☐ Företag och FO-nummer ordnat
- ☐ Registrera företaget i Soteri

3

Avgifter

- ☐ Registreringen är avgiftsbelagd i Soteri
- ☐ Beakta kostnad i startbudgeten

4

Moms

- ☐ Kontrollera momsfrågan
- ☐ Social- och hälsovård kan vara momsfri

5

Tjänster

- ☐ Avgränsa vilka tjänster som produceras
- ☐ Registrera rätt tjänstebranscher i Soteri

6

Tjänstenheter

- ☐ Planera hur enheter organiseras
- ☐ En eller flera helheter i Soteri

7

Serviceställen

- ☐ Ange var tjänster produceras
- ☐ Plats, hemservice, distans eller lokal

8

Planer

- ☐ Verksamhetsplan färdig
- ☐ Plan för egenkontroll upprättad

9

Start

- ☐ Invänta registreringsbeslut vid behov
- ☐ Kontrollera eventuell undantagsregel

Vidare läsning

Patientförsäkringscentralen

Patientförsäkringscentralen (PVK) ger information om patientförsäkring, patientskador och ersättningsförfaranden inom hälso- och sjukvården. Webbplatsen innehåller vägledning för både vårdgivare och patienter samt information om de lagstadgade försäkringskrav som gäller inom branschen.

LÄS MER: <https://www.pvk.fi/sv/>

Entreprenörskap inom sociala området i Åboland

Detta examensarbete belyser entreprenörskap som en möjlig yrkesväg för socionomer i Svenskfinland. Studien identifierar möjligheter och utmaningar inom företagande och resulterade i en praktisk guide som stöd för socionomer som överväger att starta egen verksamhet. Publikationen erbjuder värdefulla insikter om företagande inom det sociala området och kan fungera som ett komplement till denna handbok.

LÄS MER: [Läs examensarbetet i Theseus](#)

Referenser

Eezy Kevytyrittäjät. Kevytyrittäjäys. <https://kevytyrittajat.eezy.fi/kevytyrittajyys/>

InfoFinland. Att grunda ett företag i Finland
<https://infofinland.fi/sv/work-and-enterprise/starting-a-business-in-finland>

Kanta-tjänsterna. Lagstiftning. <https://www.kanta.fi/sv/lagstiftning>

Klient- och patientsäkerhetscentret. (u.å.). Kom ihåg-lista för utarbetande av plan för läkemedelsbehandling.
<https://klientochpatientsakerhetscentret.fi/for-experten-och-studerande/materialbanken/beskrivningar-och-handlingsmodeller/komihaglista-for-utarbetande-av-plan-for-lakemedelsbehandling/>

OP. OP Lättföretagare.
<https://www.op.fi/sv/foretagskunder/kundforhallande/grunda-foretag/op-lattforetagare>

Patent- och registerstyrelsen. Starta företag.
<https://www.prh.fi/sv/foretagochsammanslutningar/startaforetag.html>

Skatteförvaltningen. Mervärdesbeskattning av hälso- och sjukvård.
<https://www.vero.fi/sv/detaljerade-skatteanvisningar/anvisningar/48270/mervardesbeskattning-av-halso-och-sjukvard/>

Skatteförvaltningen. Momsbeskattning av privat socialvård.
https://www.vero.fi/sv/foretag-och-samfund/skatter-och-avgifter/momsbeskattning/branschspecifik-information/momsbeskattningen_av_privata_socialvard/

Skatteförvaltningen. Momsbeskattning av uthyrning av arbetskraft inom social- och hälsovårdsbranschen.
https://www.vero.fi/sv/Detaljerade_skatteanvisningar/anvisningar/48270/mervardesbeskattning-av-halso-och-sjukvard2/#3.4-uthyrning-av-arbetskraft-inom-h%C3%A4lso-och-sjukvard

Social- och hälsovårdsministeriet. (2021). Turvallinen lääkehoito: Opas lääkehoitosuunnitelman laatimiseen. Statsrådets publikationer.
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162847>

Suomi.fi. Företags- och organisationsdatasystemet (YTJ).
<https://www.suomi.fi/service/natservice/foretags-och-organisationsdatasystemet-ytj-patent-och-registerstyrelsen/f50a4802-ebe9-4b6a-b25e-1246c92a035c>

Suomi.fi. Guide för att starta eget företag.
<https://www.suomi.fi/foretag/guide-for-att-starta-eget-foretag>

SuPer. (u.å.). Säker läkemedelsbehandling.
<https://www.superliitto.fi/sv/arbetslivsguide/klient-och-patientsakerhet/saker-lakemedelsbehandling/>

Tillstånds- och tillsynsverket. Anvisning om ansökan för registrering av tjänsteproducent inom social- och hälsovården.

<https://lvv.fi/sv/social-och-halsovard/anvisning-om-ansokan-for-registrering-av-tjansteproducent-inom-social-och-halsovarden/>

Tillstånds- och tillsynsverket. Astori-registret.

<https://lvv.fi/sv/social-och-halsovard/astori-registret>

Tillstånds- och tillsynsverket. Handläggningssituationen för registreringsansökningar för privata tjänsteproducenter.

<https://lvv.fi/sv/social-och-halsovard/handlaggningssituationen-for-registreringsansokningar-for-privata-tjansteproducenter>

Tillstånds- och tillsynsverket. Läkemedelsbehandling inom socialvården.

<https://lvv.fi/sv/social-och-halsovard/lakemedelsbehandling-inom-socialvarden>

Tillstånds- och tillsynsverket. Plan för egenkontroll för tjänsteenheter.

<https://lvv.fi/sv/social-och-halsovard/plan-for-egenkontroll-for-tjansteenheter>

Tillstånds- och tillsynsverket. Registret över tjänsteproducenter Soteri.

<https://lvv.fi/sv/social-och-halsovard/registret-over-tjansteproducenter-soteri>

Tillstånds- och tillsynsverket. Soteri-registreringar.

<https://lvv.fi/sv/social-och-halsovard/soteri-registreringar>

Tillstånds- och tillsynsverket. Yrkesrättigheter inom social- och hälsovård.

<https://lvv.fi/sv/social-och-halsovard/yrkesrattigheter>

Työeläke.fi. FöPL-försäkring för företagare.

<https://www.tyoelake.fi/sv/foretagares-pension/nar-behover-jag-en-fopl-pensionsforsakring/>

UKKO.fi. Lättföretagande. <https://ukko.fi/en/>

YTJ. Företags- och organisationsdatasystemet. <https://www.ytj.fi/sv/index.html>

Bilaga: Hållbar Business Model Canvas

HÅLLBAR BUSINESS MODEL CANVAS

NYCKELPARTNERS	NYCKELAKTIVITETER	VÄRDEERBJUDANDE	KUNDRELATIONER	KUNDSEGMENT
	NYCKELRESURSER		KANALER	
KOSTNADSSTRUKTUR	HÅLLBARHETSKOSTNADER	INTÄKTSFLÖDEN	HÅLLBARHETSVINSTER	

Hållbar Business Model Canvas (HBMC) är ett verktyg som hjälper dig att utveckla en affärsmodell där ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet integreras i verksamheten. Genom att fylla i canvasen får du en tydligare bild av hur din verksamhet skapar värde för kunder, samhälle och miljö samtidigt som den är ekonomiskt hållbar. Modellen har utvecklats av Drivhuset och kan användas både i startskedet och för att vidareutveckla en befintlig verksamhet.

Ladda ner och fyll i Hållbar Business Model Canvas via Drivhusets verktygssida:

<https://drivhuset.se/utbildning/vara-verktyg/>

DRIVHUSET

Källa: Drivhuset, Hållbar Business Model Canvas. Tillgänglig via Drivhusets verktygssamling